

IŠAIŠKINIMAS DĖL GAUTOS PARAMOS IR KITO NEMOKAMAI GAUTO TURTO REGISTRAVIMO PAGAL VSAFAS

Pastaruoju metu siekiant sumažinti naujojo koronaviruso (COVID–19) padarinius valstybėje ir viešojo sektoriaus subjektams (toliau – VSS) gaunant paramos iš paramos teikėjų (dažniausiai iš privačių subjektų bei užsienio įmonių), ją paskirstant kitiems VSS, išduodant (laikina) naudotis kitą nemokamai gautą turtą, kyla klausimų dėl paramos įvertinimo, registravimo ir atskleidimo finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte.

Šio išaiškinimo tikslas – paaiškinti, kaip VSS turėtų registruoti ir finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte atskleisti informaciją apie gautą ir paskirstytą paramą ir kitą nemokamai gautą turtą, kad ir VSS, ir valstybės ir savivaldybių finansinėse ataskaitose parama būtų parodyta teisingai.

Viešojo sektoriaus subjektų (toliau – VSS) gautos paramos ir kito neatlygintinai gauto turto apskaitą ir atskleidimo finansinėse ataskaitose reikalavimus reglamentuoja Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartai (toliau – VSAFAS), tarp jų – 20 VSAFAS „Finansavimo sumos“ ir 6 VSAFAS „Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas“.

Pagal 20-ojo VSAFAS:

- 6 punkte nurodytą finansavimo sumų skirstymą į šaltinius, gauta parama ir kitas neatlygintinai gautas turtas turi būti priskiriamas gautoms finansavimo sumoms iš kitų šaltinių;
- 16 punktą, jei turtas gaunamas iš kitų subjektų nemokamai arba už simbolinį atlygį, registruojamos finansavimo sumos yra lygios gauto turto tikrajai vertei arba gauto turto tikrosios vertės ir simbolinio atlygio skirtumui, todėl svarbu yra nustatyti gauto turto tikrąją vertę.

Tikrosios vertės nustatymas

Vadovaujantis Viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių, patvirtintų finansų ministro 2005 m. gegužės 25 d. įsakymu Nr. 1K-170 „Dėl Viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo) (toliau – Apskaitos organizavimo taisyklės), 25.10 papunkčiu, neatlygintinai gauto turto tikrąją vertę nustato įstaigos vadovo paskirti asmenys ar sudarytos komisijos.

Tikroji vertė apibrėžta 1-ajame VSAFAS „Informacijos pateikimas finansinių ataskaitų rinkinyje“ kaip suma, už kurią gali būti apsieista turtu ar paslaugomis arba už kurią gali būti įskaitytas tarpusavio įsipareigojimas tarp nesusijusių šalių, kurios ketina pirkti arba parduoti turtą arba įskaityti tarpusavio įsipareigojimą. Iš esmės tai – rinkos kaina. Todėl neatlygintinai gauto turto tikroji vertė galėtų būti nustatoma pagal viešai internete skelbiamas analogiško turto (tokio paties arba kiek įmanoma panašesnio) pardavimo kainas, pasirenkant mažiausias. Paramos teikimo atveju kaip parama perduodamo turto tikroji vertė gali būti nurodyta turto perdavimo-priėmimo akte ar paramos teikimo sutartyje.

Paramos registravimas paramą gavusio VSS apskaitoje

Gauta parama kaip ir kitas neatlygintinai arba už simbolinę vertę gautas turtas turėtų būti registruojamas tikrąja verte. Jeigu priėmimo-perdavimo akte gautos paramos vertė nenurodyta arba nurodyta simbolinė vertė, paramą gavęs VSS ją turi įvertinti tikrąja verte.

Gauta parama taip pat pripažįstamos fizinių asmenų neatlygintinai suteiktos paslaugos pvz. savanorišku darbu suteiktos paslaugos arba paslaugos, už kurias, jas suteikęs subjektas negauna ekonominės naudos. Jeigu, tarp subjektų pasirašyta paramos sutartis ir paramą suteikęs subjektas, deklaruos suteiktą paramą pelno mokesčio mažinimo tikslais ir tokiu būdu gaus ekonominę naudą,

neatlygintinai gauta paslaugų suma VSS apskaitoje turėtų būti registruojama kaip gautos ir panaudotos finansavimo sumos iš kitų šaltinių.

Jeigu VSS gautą paramą paskirsto kitiems VSS naudotis jų veikloje (pvz., ligoninėms), pirmiausiai nustato jos tikrąją vertę, užregistruoja savo apskaitoje (kaip nurodyta aukščiau) ir tik tada ją paskirsto naudotis kitiems VSS.

Jeigu VSS gautą paramą paskirstė nenustatęs tikrosios vertės ir neužregistravęs jos savo buhalterinėje apskaitoje, tuomet vadovaudamasis 7-uuju VSAFAS „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“ turi taisyti šią klaidą savo apskaitoje ir apie tai informuoti VSS, kuriems šią paramą paskirstė.

Konfiskuoto turto perdavimas kitam VSS

Pagal 8-ąjį VSAFAS „Atsargos“ numatomų sunaikinti atsargų apskaita tvarkoma tik kontrolės tikslais nebalansinėse sąskaitose. Jeigu buvo priimtas sprendimas perduoti kitiems VSS konfiskuotą turtą, kuris pagal teisės aktus turėjo būti sunaikintas, toks turtas turi būti įvertinamas tikrąją verte, perkeliamas į balansines sąskaitas ir tik tada perduodamas kitiems VSS.

Jeigu konfiskuotas turtas buvo perduotas iš nebalansinių sąskaitų, tuomet konfiskuotą turtą perdavęs VSS, vadovaudamasis 7-uuju VSAFAS „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“, ištaiso šią klaidą savo apskaitoje ir apie tai informuoja VSS, kuriems konfiskuotas turtas buvo perduotas.

Informacijos apie paramą ir kitą nemokamai gautą turtą atskleidimas finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte

Informacija apie gautą paramą ir jos panaudojimą yra svarbi ir VSS vadovui, ir kontroliuojančioms institucijoms, kartu ir paramą teikiantiems asmenims bei visuomenei. Siekiant skaidraus paramos panaudojimo ir tinkamo informavimo finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte:

- informaciją apie per ataskaitinį laikotarpį gautą paramą, paramos teikėjus ir paramos panaudojimą atskleidžia paramą (iš užsienio šalių, privačių asmenų) gavęs / priėmęs VSS pagal 6-ojo VSAFAS 25¹ punkto reikalavimus;
- faktą apie kito VSS paskirstytą / perduotą paramą, jos vertę, panaudojimą atskleidžia šią paramą priėmęs VSS. Net, jei neatlygintinai iš kito VSS gautas turtas ar prekės nėra Labdaros ir paramos įstatymo objektas, rekomenduojama informaciją atskleisti taip, kaip nurodyta 6-ojo VSAFAS 25¹ punkte. Galimi paramos gavimo ir panaudojimo pavyzdžiai bei atskleidimo formos pateiktos 1-2 lentelėse.

Informacija apie gautas finansavimo sumas turėtų būti atskleidžiama 20-ojo VSAFAS 4 priede „Finansavimo sumos pagal šaltinį, tikslinę paskirtį ir jų pokyčiai per ataskaitinį laikotarpį“:

- jeigu parama gauta iš užsienio valstybių ar užsienio organizacijų, ji turėtų būti rodoma 3 eilutėje „Iš Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų (finansavimo sumų dalis, kuri gaunama iš Europos Sąjungos, neįskaitant finansavimo sumų iš valstybės ar savivaldybės biudžetų ES projektams finansuoti)“;
- jeigu parama gauta iš privačių Lietuvos įmonių, organizacijų ir fizinių asmenų, ji turėtų būti rodoma 4 eilutėje „Iš kitų šaltinių“.

VSS, gaunantys finansavimo sumas arba turtą iš kito VSS, apskaitoje registruoja turtą ir gautas finansavimo sumas pagal pirminį finansavimo sumų šaltinį, kurį nurodo finansavimo sumų davėjas.

Informacija apie konfiskuoto turto finansavimo šaltinius turėtų būti rodoma 20-ojo VSAFAS 4 priede „Finansavimo sumos pagal šaltinį, tikslinę paskirtį ir jų pokyčiai per ataskaitinį laikotarpį“ 4 eilutėje „Iš kitų šaltinių“.

1 lentelė. Per ataskaitinį laikotarpį gauta ir panaudota parama (VSS1)

Tarkime LR Finansų ministerija gauna paramą į COVID-19 pasėkmių mažinimo fondą (iš juridinių ir fizinių asmenų). Paramos vertė 10 tūkst. eurų. Už gautą paramą nuperkamos medicininės kaukės, dezinfekcinis skystis ir vienkartinės pirštinės. Finansų ministerija dalį medicininių kaukių, dezinfekcinio skysčio ir vienkartinę pirštinių perduoda VSS2 ir ne VSS. VSS2 perduotos paramos vertė 3 tūkst. eurų, o ne VSS perduotos paramos vertė – 1 tūkst. eurų.

Informacijos apie paramos gavimą ir panaudojimą atskleidimo pavyzdys LR Finansų ministerijos finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte pateiktas žemiau.

Eilės Nr.	Gautos paramos į COVID-19 pasėkmių mažinimo fondą teikėjas		Gautos paramos dalykas			Paramos panaudojimas per ataskaitinį laikotarpį		
	Paramos teikėjo, suteikusio paramą, pavadinimas	Kodas	Pinigais	Turtu, išskyrus pinigus	Paslaugomis	Pripažintos ataskaitinio laikotarpio sąnaudos**	Perduota kitiems VSS	Perduota ne VSS
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Lietuvos Respublikos juridiniai asmenys							
1.1.	UAB „A“	12345678	8000				1 000	1 000
1.2.							
2.	Užsienio valstybių juridiniai asmenys							
2.1.							
2.2.							
3.	Fiziniai asmenys*	X	2000				2 000	
4.	Gyventojai, skyrę gyventojų pajamų mokesčio dalį	X		X	X			
5.	Anoniminė	X						
6.	Iš viso	X	10 000				3000	1000

* Fizinų asmenų duomenys neatskleidžiami.

** Finansavimo sąnaudos neįtraukiamos

2 lentelė. Per ataskaitinį laikotarpį gauta ir panaudota parama (VSS2)

VSS2 gavo paramos iš COVID-19 pasekmių mažinimo fondo 3000 eurų ir sunaudojo jos už 500 eurų, taip pat gavo maitinimo paslaugų už 200 eurų iš UAB A ir apsauginių veido skydelių už 500 eurų, kuriuos iš karto išdalino personalui.

Informacijos apie paramos gavimą ir panaudojimą atskleidimo pavyzdys VSS2 finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte pateiktas žemiau.

Eilės Nr.	Gautos paramos teikėjas		Gautos paramos dalykas			Paramos panaudojimas per ataskaitinį laikotarpį		
	Paramos teikėjo, suteikusio paramą, pavadinimas	Kodas	Pinigais	Turtu, išskyrus pinigus	Paslaugomis	Pripažintos ataskaitinio laikotarpio sąnaudos**	Perduota kitiems VSS	Perduota ne VSS
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Lietuvos Respublikos juridiniai asmenys							
1.1.	COVID-19 pasekmių mažinimo fondas	288601650		3 000		500		
1.2.	UAB A	87654321		500	200	700		
2.	Užsienio valstybių juridiniai asmenys							
2.1.							
2.2.							
3.	Fiziniai asmenys*	X						
4.	Gyventojai, skyrę gyventojų pajamų mokesčio dalį	X		X	X			
5.	Anoniminė	X						
6.	Iš viso	X		3 500	200	1 200		

* Fizinį asmenų duomenys neatskleidžiami.

** Finansavimo sąnaudos neįtraukiamos

Iš COVID-19 fondo lėšų įgyto turto apskaita ir atskaitomybė

Kartu informuojame, kad jei VSS gauna turtą, įgytą iš atskiroje Finansų ministerijos sąskaitoje naujojo koronaviruso (COVID-19) padariniams mažinti kaupiamų paramos lėšų, šio turto apskaitą tvarko vadovaudamasis Finansų ministerijos parengtomis rekomendacijomis „Dėl atskiroje Finansų ministerijos sąskaitoje naujojo koronaviruso (COVID-19) padariniams mažinti kaupiamų paramos lėšų ir su jomis susijusių ūkinių operacijų apskaitos“, kurios paskelbtos Finansų ministerijos interneto svetainėje adresu:

<http://finmin.lrv.lt/uploads/finmin/documents/files/Fondo%20Covid%2019%20rekomendacijos.pdf>